

KARTA KURSU

Nazwa	Afryka u progu XXI wieku	
Nazwa w j. ang.	Africa at the Beginning of the 21st Century	
Koordynator	Dr hab. J. Bar, prof. UP	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. J. Bar, prof. UP
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Prezentacja czynników geograficznych, historycznych, politycznych i społecznych warunkujących współczesną sytuację poszczególnych państw kontynentu afrykańskiego oraz przygotowanie do samodzielnego ich poznawania i oceny. Znajomość najważniejszych źródeł i opracowań z zakresu literatury tematu.

Warunki wstępne

Wiedza	Ma podstawową wiedzę z zakresu najważniejszych wydarzeń XX-wiecznej historii Afryki. Wyróżnia, potrafi nazwać i umiejscowić w czasie poszczególne etapy historyczne w dziejach kontynentu: kolonizacja, dekolonizacja, tworzenie się niepodległych państw afrykańskich, neokolonializm.
Umiejętności	Potrafi poprawnie analizować proste źródła historyczne i dane statystyczne. Potrafi samodzielnie dotrzeć do wybranych pozycji literatury tematu.
Kursy	

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01. Zna podstawową faktografię z zakresu historii Afryki w II połowie XX w. i w pierwszej dekadzie XXI w.	K1_W05
	W02. Posiada podstawową wiedzę o najpoważniejszych problemach współczesnej Afryki: praktyki neokolonialne, zadłużenie, uzależnienie od pomocy zagranicznej, niski poziom potencjału ludzkiego, głód i choroby.	K1_W02, K1_W04
	W03. Zna najważniejsze konflikty międzynarodowe oraz działalność organizacji międzynarodowych na kontynencie afrykańskim u progu XXI w.	K1_W03

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01. Potrafi obserwować, klasyfikować i interpretować zjawiska międzynarodowe w ich kontekstach historycznych, społecznych, politycznych, kulturowych i ekonomicznych	K1_U01
	U02. Potrafi analizować i prognozować procesy i zjawiska w skali dwustronnej i regionalnej przy wykorzystaniu poznanych modeli teoretycznych.	K1_U02
	U03 W celowy sposób, związany z tematem kursu korzysta z tradycyjnych i nowoczesnych źródeł informacji	K1_U06

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01. Jest zdolny do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, jak też do uznawania wiedzy jako podstawy do rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych. Potrafi uzupełniać wiedzę o materiały źródłowe z zakresu badanej tematyki. Wykazuje zdolność krytycznego i samokrytycznego oceniania oraz interpretacji poznawanych źródeł i opracowań	K1_K01

Organizacja

Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	30												

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład interaktywny z wykorzystaniem źródłowych materiałów dydaktycznych oraz opracowań o charakterze dokumentalnym.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X					
W02								X					
W03								X					
U01								X					
U02								X					
U03								X					
K01								X					

Kryteria oceny	Na zaliczenie wykładu składają się: - obecność za zajęciach - aktywność na wykładach, udział w dyskusji
----------------	---

Uwagi	Przepisanie oceny z kursu o tej samej nazwie możliwe jedynie przy identycznej ilości godzin oraz punktów ECTS
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Współczesne państwa afrykańskie. Obszar i granice. Granice polityczne a tożsamość etniczna obywateli. Tradycyjne i współczesne klasyfikacje etniczno-lingwistyczne mieszkańców Afryki. Wybrane zagadnienia geopolityki kontynentu. Historia poznawania Afryki i podbojów europejskich. Afrykańskie posiadłości kolonialne państw europejskich – współczesny rachunek zysków i strat. Narody i ludy Afryki. Zagadnienia narodowościowe w kontekście współczesnego stopnia rozwoju świadomości narodowej Afrykańczyków. Religie i wyznania. Migracje – przyczyny, przebieg, konsekwencje. U źródeł afrykańskiego oporu okresu dekolonizacji. Panafricanizm a początki samoidentyfikacji ludów i narodów Afryki. Proces dekolonizacji w polityce państw europejskich. Dekolonizacja z punktu widzenia Afrykańczyków – partie polityczne i ruchy narodowowyzwoleńcze. Wydarzenia lat 1955-1975: zmiany na mapie politycznej Afryki. Rodzime dyktatury i obce ideologie. U źródeł rasowych, etnicznych i międzynarodowych konfliktów II połowy XX w. na przykładzie wybranych państw afrykańskich. Wojna algierska. Przyczyny, przebieg, następstwa. Dwudziestowieczny rozwój muzułmańskich państw północnej „białej” Afryki. Współczesne konflikty religijne. Perspektywy rozwoju. RPA. Od apartheidu do pierwszych wolnych wyborów (1994). Komisja Prawdy i Pojednania. Współczesna pozycja Republiki Południowej Afryki i jej liderów wobec państw afrykańskich. Rwanda - antropologiczne i polityczne uwarunkowania wojny domowej, która wybuchła jeszcze przed odzyskaniem niepodległości (1962), by z przerwami toczyć się ponad 30 lat (1959-1994). Ludobójstwo 1994 roku. Perspektywy powojennej stabilizacji i rozwoju kraju. „Kryzys w Rogu Afryki”. Etiopia, Erytrea, Sudan, Somalia: wojny domowe i konflikty międzynarodowe. Rozwój islamskiego fundamentalizmu. Współczesne piractwo morskie. Współczesne problemy demograficzne i gospodarcze kontynentu afrykańskiego. Problemy żywnościowe. Geografia zadłużenia. Prognozy demograficzne. Gospodarcze i demograficzne uwarunkowania rynku pracy i gospodarki publicznej. Struktury międzynarodowe kontynentu. Organizacja Jedności Afrykańskiej (1963-2001). Unia Afrykańska – budowa struktur, cele działalności.

Wykaz literatury podstawowej

1. *Afryka na progu XXI wieku*,
 - t. 1, *Kultura i społeczeństwo*, [red.] Jacek Jan Pawlik, Małgorzata Szupejko, Warszawa 2009.
 - t. II, *Polityka, kwestie społeczne i gospodarcze* [red.] Dominik Kopiński, Arkadiusz Żukowski, Warszawa 2009.
2. *Konflikty kolonialne i postkolonialne w Afryce i Azji 1869-2006*, [red.] P. Ostaszewski, Warszawa 2006.
3. *Stosunki międzynarodowe w Afryce*, red. J. J. Milewski, W. Lizak, Warszawa 2002.
4. Ziółkowski, B., *Konflikty zbrojne we współczesnej Afryce. Stan obecny na tle historycznym – zarys*, Toruń 2002.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Murdock, G. P., *Africa, its Peoples and their Culture History*, New York 1959.
2. Piłaszewicz, S., Rzewuski, E., *Wstęp do afrykanistyki*, Warszawa 2004
3. Piłaszewicz, S. *Słownik mitologii i religii Czarnej Afryki*, Warszawa 1996
4. *Przewycięzanie niestabilności w Afryce*. Nowe europejskie podejście. *Raport Europejski o Współpracy 2009*, Florencja 2009
5. *Róg Afryki. Sudan, Etiopia, Erytrea, Dżibuti i Somalia* [red.] J. Mantel-Niećko, Warszawa 1999.
6. Solarz, M. W., *Francja wobec Afryki subsaharyjskiej. Pozimnowojenne wyzwania i odpowiedzi*, Warszawa 2004.
7. Wilemski, E., *Kultura Afryki Wschodniej w procesie przemian*, Kolonia, 1985.
8. Zins, H., *Historia Afryki Wschodniej*, Wrocław 1986.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30 godzin
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20 godzin
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		50 godzin
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2